

Comisiwn
Cydraddoldeb a
Hawliau Dynol

Equality and
Human Rights
Commission

Defnyddio'r Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus ar gyfer effaith

25^{ed} Ionawr 2023

equalityhumanrights.com

Pleidleisio

Pa mor hyderus ydych chi wrth ddefnyddio'r PSED i greu effaith?

1 ddim yn hyderus o gwbl.

10 hyderus iawn.

Dyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus

Dyletswydd Gyffredinol – mae'n ei gwneud yn ofynnol i gyrff cyhoeddus rhoi sylw dyledus i'r angen i:

- Dileu gwahaniaethu anghyfreithlon, aflonyddu ac erledigaeth ac unrhyw ymddygiad arall a waherddir gan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.
- Hyrwyddo cyfle cyfartal rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchoddedig berthnasol a'r rhai nad ydynt, a
- Meithrin perthynas dda rhwng pobl sy'n rhannu nodwedd warchoddedig berthnasol a'r rhai nad ydynt.

Yn cwmpasu **9** nodwedd warchoddedig

Rhoi sylw dyledus

Dileu gwahaniaethu anghyfreithlon – cymryd camau i sicrhau nad yw gwahaniaethu, aflonyddu neu erlid pobl â nodweddion gwarchoddedig yn digwydd

Hyrwyddo cyfle cyfartal – dileu neu leihau anfanteision sy'n ymwneud â nodweddion gwarchoddedig

annog cyfranogiad pobl â nodweddion gwarchoddedig mewn ardaloedd lle mae'n anghymesur o isel

Meithrin perthnasoedd da – mynd i'r afael â rhagfarn

- hybu a gwella dealltwriaeth

Rhoi sylw dyledus

6 egwyddorion hanfodol i awgrymu sut gellir cyflawni'r ddyletswydd gyffredinol

1. Gwybodaeth
2. Amseroldeb
3. Ystyriaeth go iawn
4. Gwybodaeth digonol
5. Dim dirprwyo
6. Adolygu

Dyletswyddau penodol

Asesiadau effaith cydraddoldeb

Rhaid i gyrff cyhoeddus:

- Asesu effeithiau tebygol polisiau neu arferion arfaethedig, neu newidiadau arfaethedig i bolisiau neu arferion presennol, ar eu gallu i gyflawni'r ddyletswydd gyffredinol
- Cyhoeddi adroddiadau o'r asesiad lle mae'n dangos effaith sylweddol (neu effaith sylweddol debygol) ar eu gallu i gyflawni'r ddyletswydd gyffredinol
- Monitro effaith polisiau ac arferion ar eu gallu i gyflawni'r ddyletswydd gyffredinol

Beth yw Aseiad Effaith Cydraddoldeb?

Cyfle i:

- Archwilio'r potensial ar gyfer effaith gadarnhaol
- Gallu dileu/lliniaru effaith negyddol
- Cofnodi tystiolaeth a thrafodaeth i ddangos sut y rhoddwyd sylw dyledus i'r PSED
- Ymgysylltu ag unigolion/grwpiau perthnasol â nodweddion gwarchoddedig

Pam ydych chi'n meddwl bod Asegiadau
Effaith Cydraddoldeb yn bwysig?

Camau allweddol ar gyfer yr Aseiad Effaith Cydraddoldeb:

1. Ystyried tystiolaeth berthnasol yn ymwneud â phobl sy'n rhannu nodwedd warchoddedig
2. Aseu effaith cymhwysio penderfyniad polisi neu arfer newydd neu ddiwygiedig yn erbyn tri nod y ddyletswydd gyffredinol
3. Gweithredu ar ganlyniadau'r aseiad
4. Cyhoeddi canlyniadau'r aseiad
5. Monitro ac adolygu penderfyniad/cymhwysiad y polisi neu'r weithdrefn

Yn eich profiad chi, beth yw'r heriau a
wynebir amlaf gyda'r Aseiad o'r Effaith ar
Gydraddoldeb?

Pleidlesio:

Pa newid ydych chi'n meddwl gallai eich sefydliad ei wneud a fyddai'n arwain at fwy o effaith?

A – Meddwl am pob tri nod

B – Defnyddio a chasglu gwybodaeth

C – Ymrwymiad

CH – Llofnodwch

D – Hyfforddiant

DD – Amseriad

E – pencampwyr ar gyfer yr asesiad o'r effaith ar gydraddoldeb

F – Rhwybeth arall

Archwilio Cymru - Aseidiadau Effaith Cydraddoldeb: mwy nag ymarfer ticio blychau?

Meysydd gwella allweddol ar gyfer AEC

- Newid yn y meddylfryd i symud AECs i ffwrdd o gael eu gweld fel ymarfer 'ticio' bwlch ychwanegol
- Gwell monitro o effeithiau gwirioneddol polisiau ac arferion ar bobl
- Nodi effeithiau ymarferol penderfyniadau ar bobl yn fwy amserol
- Mwy o ymgysylltu a chynnwys pobl â nodweddion gwarchoddedig
- Ystyried yr effaith gronnus a'r croestoriad

Diolch yn fawr

www.equalityhumanrights.com

wales@equalityhumanrights.com

Ein Harweiniad:

The essential guide to the public sector equality duty: An overview for listed public authorities in Wales

Assessing impact: A guide for listed public authorities in Wales